Suomen Tuulivoimayhdistys

Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

9.12.2021

Aihe:	O 47/2021 vp Energiamurros: hintakehitys ja toimitusvarmuus
Kuuleminen:	Perjantai 10.12.2021 klo 11.00
Kuultava:	Toimitusjohtaja Anni Mikkonen, Suomen tuulivoimayhdistys ry

Suomen tuulivoimayhdistys ry (STY) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi energiamurroksen vaikutuksesta hintakehitykseen sekä toimintavarmuuteen.

Osana vihreää siirtymää, myös Suomi sähköistää teollisuuden ja liikenteen prosesseja. Samoin vetyteknologioiden käyttöönotto edellyttää, että puhdasta sähköä on saatavilla runsaasti edulliseen hintaan; ***puhdas edullinen sähkö on tunnistettu Suomen merkittävimmäksi kilpailukykytekijäksi vetyhankkeiden osalta. Tuulivoima on tällä hetkellä nopein ja edullisin tapa lisätä puhdasta kotimaista sähköntuotantoa.***

Myös viimeaikaiset selvitykset osoittavat samaa: Sitran selvitys 2021 (https://www.sitra.fi/julkaisut/sahkoistamisen-rooli-suomen-ilmastotavoitteiden-saavuttamisessa/) osoittaa, että siirtymä kohti päästötöntä energiajärjestelmää on tehtävissä. Avainasemassa kustannustehokkaassa siirtymässä ovat teollisuuden, liikenteen ja lämmityksen sähköistäminen sekä merkittävä tuulivoimarakentaminen. ***Kustannustehokas tuulivoimarakentaminen mahdollistaa teollisuuden investointeja, kuten vihreän teräksen sekä vihreän vedyn ja muiden P2X-ratkaisujen tekemisen.*** Nämä kaikki ovat kriittisiä Suomen tulevaisuuden kilpailukyvyn ja CO_2-tavoitteiden kannalta.

Tuulivoimaa voidaan rakentaa markkinaehtoisesti energiamurroksen tarpeisiin, kunhan huolehditaan sujuvasta kaavoituksesta ja luvituksesta ja lisätään merkittävästi resursseja hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen käsittelemään kaavoja ja rakennuslupia koskevia valituksia. 1.12.2021 voimaan tulleella MRL:n pikauudistuksella valitusoikeus rakennusluvasta on laajennettu ympäristön-, luonnon- tai terveydensuojelua edistäville yhteisöille. Kyseinen muutos mahdollistaa laatimaan samasta hankkeesta useita rinnakkaisia valituksia asiallisesti samoilla perusteilla, mutta eri kaavoitus- ja luvitusmenettelyn vaiheissa. Valitusoikeus on tärkeä perusoikeus, mutta sen toteuttamiseksi ei ole tarpeen varata kenellekään useita mahdollisuuksia valittaa samasta hankkeesta useaan kertaan samoin perustein. Päällekkäiset valitusoikeudet sen sijaan heikentävät kohtuuttomasti hankkeeseen ryhtyvän oikeusturvaa ja ruuhkauttavat tarpeettomasti tuomioistuimia. Lisävalitusoikeus on erityisen haastavaa tilanteessa, jossa hallinto-oikeuksien käsittelyajat ovat jo valmiiksi venyneet

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Yliopistonkatu 34B17
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi

kohtuuttomiksi. ***Pisin tiedossamme oleva tuulivoimaosayleiskaavan käsittelyaika hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa on yhteensä 4 v 2 kk*** (Vuosikirjanumero KHO:2021:52, 27.4.2021, oikeus piti kaavan voimassa, https://www.kho.fi/fi/index/paatokset/vuosikirjapaatokset/1619413540010.html). ***Suomen oikeusjärjestelmässä kaavoituksen ja varsinkin kaavavalitusten käsittelyn nopeuttaminen on tosiasiassa keskeinen viranomaismenettelyjen kestoon kokonaisuutena vaikuttava asia ja valitusten käsittelyn nopeuttaminen vaikuttaisi merkittävästi tuulivoimahankkeiden etenemiseen sekä Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamiseen***.

Koska tuulivoimalla ei ole polttoainekustannuksia ja huoltokustannukset eivät merkittävästi riipu tuotannon määrästä, voi tuulivoimalla tuotettua sähköä tarjota sähkömarkkinoille erittäin edulliseen hintaan. ***Tuulivoima työntää markkinalta kalliimpia tuotantomuotoja pois laskien sähkön hintaa.*** Tulevaisuudessa tullaan näkemään selkeästi se, että tuulisena ajanjaksona sähkön hinta on huomattavasti alhaisempi kuin tuulettomana hetkenä. Kysymys tuntuu usein olevan, millä sähköä tuotetaan, kun ei tuule. Mutta, jos tuulivoimaa ei rakennettaisi, kysymys olisi millä tuotetaan silloin, kun tuulee ja ei tuule. Tuulivoima on selkeästi edullisin tuotantomuoto ja aina silloin kun tuulee, sähkön hinta pysyy kohtuullisena. Eli jatkossa tulee olemaan pitkiä ajanjaksoja, jolloin sähkön hinta on erittäin edullinen. Hintapiikkejä voi tulla silloin kun koko Pohjoismaissa on vähätuulisempi hetki, mutta koko vuoden ympäri hinta pysyy matalampana kuin ilman tuulivoimaa.

Tuulivoimaa on parhaillaan rakenteilla Suomeen merkittävät määrät. ***Vuonna 2021 on valmistumassa noin 200 tuulivoimalaa*** (teho yhteensä noin 1 000 MW) ja ***vuosille 2022-2024 on tähän mennessä julkaistu investointipäätöksiä noin 550 tuulivoimalasta*** (teho yhteensä noin 3 200 MW). ***Yhteensä nämä tarkoittavat yli 4,4 miljardin euron investointeja haja-asutusaluille eri puolella Suomea***. Lisäksi tuulivoimahankkeita on suunnitteilla moninkertainen määrä nyt rakenteilla olevien hankkeiden lisäksi. Tuulivoimainvestointien työllistävä vaikutus, maanomistajille maksettavat vuokratulot sekä ennen kaikkea niistä saatava kiinteistöverotulo ovat tänä päivänä monen pienen kunnan taloudellinen pelastus. Onkin tärkeää, että myös jatkossa kunnat saavat pitää tuulivoimaloista maksettavan kiinteistöveron täysimääräisesti.

Tuulivoimaa rakennetaan Suomen lisäksi merkittäviä määriä myös muihin Pohjoismaihin, esimerkiksi Ruotsiin on tänä vuonna arvioitu valmistuvan noin 3000 MW uutta tuulivoimakapasiteettia. Ilmatieteenlaitoksen vuonna 2019 tekemän analyysin (https://tuulivoimayhdistys.fi/media/windsnorth_irenesuomi_final.pdf) tulokset osoittavat, että ***Pohjoismaisen sähkömarkkinan alueella tuulee lähes aina joillakin alueilla***, vaikka meillä Suomessa olisikin heikkotuulinen hetki. Aineiston mukaan ***loka - maaliskuun välisenä aikana***

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Yliopistonkatu 34B17
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi

Pohjoismaiden alueilla esiintyy lähes tuulettomia hetkiä keskimäärin ainoastaan alle tunti kuukautta kohden. Näistä kuukausista marras - tammikuun välisenä aikana heikkotuulisia tunteja ei esiintynyt keskimäärin ollenkaan.

Suomen tuulivoimakapasiteettista 35 % on Pohjois-Pohjanmaalla, 15 % Etelä-Lapissa ja 14 % Pohjanmaalla. ***Ilmatieteenlaitoksen analyysin mukaan Suomen tuulivoimatuotannon tasaisuutta voisi kasvattaa rakentamalla tuulivoimaa nykyistä hajautetummin eri puolille Suomea***. Ilmatieteenlaitos kartoitti alueita, jotka parhaiten tukisivat olemassa olevaa tuulivoimantuotantoa Suomessa. Analyysin mukaan ***tuulivoimaa kannattaisi tuotantovarmuuden näkökulmasta sijoittaa jatkossa etenkin Pohjois-Lappiin, Suomenlahdelle ja Itä-Suomeen tukemaan nykyistä kapasiteettia***. Tasaisemman tuulisähköntuotannon varmistamiseksi olisikin erittäin tärkeää vaarantamatta Suomen maanpuolustuskykyä ***ratkaista puolustusvoimien ja tuulivoiman yhteensovittamisen haasteet Itä- ja Etelä-Suomessa sekä parantaa merituulivoiman rakentamismahdollisuuksia***. Suomen tulee varmistaa, että se on suhteessa muihin Itämeren alueen maihin houkutteleva kohde merituulivoima miljardiluokan investoinneille. Merituulivoiman markkinaehtoisuus on Suomessa takamatkalla naapurimaihin verrattuna, koska kiinteistövero on meillä yhä erittäin korkea ja hanketoimija maksaa sähkönsiirtokaapelin ja mahdollisen merelle rakennettavan sähköaseman. Merialueiden vuokrauksen ehtojen ja kustannusten tulee myös olla kilpailukykyisellä tasolla, ja hankkeiden luvituksen olla sujuvaa.

Kunnioittaen, Anni Mikkonen, Toimitusjohtaja, Suomen tuulivoimayhdistys ry

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Yliopistonkatu 34B17
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi